



MEDICINSKA  
FAKULTETEN

Institutionen för hälsovetenskaper  
Arbetsterapeutprogrammet

# Äldre personers upplevelser av sitt hem och dess betydelse för dagliga aktiviteter

En integrativ litteraturöversikt

Författare: Ebba Abrahamsson & Petar Bjelić

Handledare: Nilla Andersson

Kandidatuppsats, litteraturstudie

Våren 2024

Lunds universitet  
Medicinska fakulteten  
Programnämnden för rehabilitering  
Box 157, 221 00 LUND

# Äldre personers upplevelser av sitt hem och dess betydelse för dagliga aktiviteter

## En integrativ litteraturöversikt

Författare: Ebba Abrahamsson & Petar Bjelić  
Handledare: Nilla Andersson  
Examensarbete på kandidatnivå, Litteraturstudie  
Våren 2024

## Abstrakt

**Bakgrund:** Många äldre personer bor kvar i sina nuvarande bostäder och för de flesta betraktas hemmet ofta som en viktig och betydelsefull plats. Med stigande ålder tillbringar äldre vanligtvis även mer tid hemma, vilket bidrar till att hemmet blir den huvudsakliga platsen för dagliga aktiviteter. Inom arbetsterapi är människans aktivitet och görande centralt och genom att engagera sig i aktiviteter främjas också hälsa. Dock saknas en sammanfattning av den befintliga litteraturen när det gäller äldre personers upplevelser av sitt hem dess betydelse för dagliga aktiviteter. **Syfte:** Syftet med litteraturstudien är att sammanfatta befintlig forskning som belyser hur äldre personer upplever sina hem och dess betydelse för dagliga aktiviteter. **Metod:** En integrativ litteraturöversikt genomfördes med en induktiv ansats där dataanalysen utfördes i fyra steg där sedan studierna kategoriserades och summerades. **Resultat:** Tolv studier inkluderades från databaserna CINAHL och PubMed samt sekundär- och personsökning. Analyserna resulterade i en huvudkategori med tillhörande fem underkategorier. Resultaten visade att hemmet upplevs som en central plats och att upplevelsen av hemmet och dess betydelse för dagliga aktiviteter är en dynamisk interaktion mellan person, miljö och aktivitet. Studierna visade också att deltagarna upplever sina hem olika i relation till deras dagliga aktiviteter. **Slutsats:** Studierna visade att deltagarna upplever sina hem olika i relation till deras dagliga aktiviteter, vilket är viktig kunskap för arbetsterapeuter som jobbar med äldre personer i ordinärt boende.

## Nyckelord

Upplevelsen av hemmet, Att åldras i hemmet, Dagliga aktiviteter, Tillfredsställelse med hemmet, Användbarhet, Hemmets betydelse, Kontroll över hemmiljön, Trygghet

# Older People's Experiences of Their Home and Its Impact on Daily Activities

## An Integrative Literature Review

Author: Ebba Abrahamsson & Petar Bjelić  
Supervisor: Nilla Andersson  
Bachelor thesis, Literature study  
Spring 2024

## Abstract

**Background:** Many elderly people remain in their current homes, and for most, home is often considered an important and meaningful place. With rising age, elderly typically spend more time at home, making it the primary setting for daily activities. In occupational therapy, human occupation is central, and participating in occupation promotes health. However, there is a lack of summary of existing literature regarding older people's experiences of their home and its impact on daily activities. **Aim:** The aim of this literature review is to summarize existing research that focus on how older people experience their homes and its impact on daily activities. **Method:** An integrative literature review with an inductive approach was conducted. Data analysis was conducted in four steps, and the studies were later categorized and summarized. **Results:** Twelve studies were included from the databases CINAHL and PubMed, as well as secondary and person searches. The analyses resulted in a main category with five subcategories. The results showed that the home is perceived as a central place and that the experience of the home and its impact on daily activities is a dynamic interaction between person, environment, and occupation. The studies also showed that the participants experience their homes differently in relation to their daily activities. **Conclusion:** The studies showed that the participants experience their homes differently in relation to their daily activities, which is important knowledge for occupational therapists working with elderly people in community living settings.

## Keywords

Perceived Housing, Aging in Place, Activities of Daily Living, Housing Satisfaction, Usability, Meaning of Home, Housing-related Control Beliefs, Security

Lund University  
Faculty of Medicine  
Program Committee for Rehabilitation  
Box 157, S-221 00 LUND

*Ett stort tack till vår handledare Nilla Andersson som har engagerat sig och stöttat oss under arbetets gång!*

# Innehållsförteckning

<b>Innehållsförteckning</b> .....	1
<b>Introduktion</b> .....	2
Inledning.....	2
Bakgrund.....	2
Aktivitet, miljö och åldrande inom ramarna för CMOP-E .....	2
Att åldras i hemmet.....	3
Problemformulering .....	4
Syfte.....	5
<b>Metod</b> .....	5
Design.....	5
Urvalskriterier .....	5
Litteratursökning.....	6
Urvalsprocess.....	6
Dataanalys .....	8
Forskningsetiska avvägningar .....	8
<b>Resultat</b> .....	9
Hemmet som central plats för dagliga aktiviteter .....	10
Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet .....	10
Hemmets användbarhet i relation till självständighet i aktivitet.....	11
Hemmets mångsidiga betydelse i relation till aktivitet .....	11
Tillfredsställelse med hemmet i relation till självständighet i aktivitet .....	12
Trygghet i hemmet i relation till aktivitet .....	13
<b>Diskussion</b> .....	13
Resultatdiskussion.....	13
Metoddiskussion.....	15
Slutsats och implikationer.....	18
<b>Referenser</b> .....	19
Bilaga 1 (Sökschema) .....	26
Bilaga 2 (Sökschema) .....	28
Bilaga 3 (Översiktstabell).....	30

# Introduktion

## Inledning

Globalt finns det uppskattningsvis 1 miljard personer som är 60 år och äldre, detta antal förväntas stiga och bli cirka 2,1 miljarder år 2050 på grund av den ökade livslängden i världen (World Health Organization [WHO], 2024). I Sverige finns en liknande utveckling, där äldre personer utgör den grupp som procentuellt sett har ökat mer än resterande befolkningen. År 2020 fanns det mer än 2,6 miljoner personer i Sverige som var 60 år och äldre (Statistiska Centralbyrån [SCB], 2022). För de flesta människor betraktas hemmet ofta som en viktig och betydelsefull plats (Rigby et al., 2019), och många äldre människor väljer att bo kvar i sina nuvarande bostäder (Boverket, 2023). Äldre personer spenderar även mycket tid i sina hem vilket gör hemmet till den huvudsakliga platsen för dagliga aktiviteter (Mahler et al., 2014; Spalt et al., 2016). Att engagera sig i aktivitet främjar och bibehåller hälsa och arbetsterapeuter har en viktig roll i att möjliggöra människors engagemang i aktivitet (American Occupational Therapy Association [AOTA], 2014; Law, 2002). Dock saknas en sammanfattning av den befintliga litteraturen när det gäller äldre personers upplevelser av sitt hem och dagliga aktiviteter.

## Bakgrund

### *Aktivitet, miljö och åldrande inom ramarna för CMOP-E*

Inom arbetsterapi är människans aktivitet och görande centralt och professionen utgår från att alla människor är engagerade i aktiviteter genom hela livet (Sveriges arbetsterapeuter, 2018; Polatajko et al., 2013b). Målet inom arbetsterapi är att stödja personer till att göra det de själva behöver och önskar, på ett vis som främjar möjligheter att leva ett så bra liv som möjligt (Sveriges arbetsterapeuter, 2018). Arbetsterapeuter har därför en viktig roll i att främja hälsa och välbefinnande genom att underlätta engagemang i olika aktiviteter i vardagen, vilket ofta inkluderar insatser direkt i människors hemmiljö (John & White, 2019; Polatajko et al., 2013b). Den arbetsterapeutiska modellen Canadian Model of Occupational Performance and Engagement, CMOP-E, beskriver den dynamiska interaktionen mellan tre huvudkomponenter *person, miljö* och *aktivitet*. I denna modell anses miljön ha en betydande inverkan på aktiviteter och att det finns en ömsesidig påverkan mellan miljön och en persons aktiviteter (Polatajko et al., 2013b). Miljön påverkar exempelvis vilka aktiviteter som görs, när de görs och hur de görs och därigenom även förutsättningarna till att vara engagerad i samhället (Polatajko et al.,

2013a). Enligt Polatajko et al. (2013b) är engagemang i aktiviteter ett grundläggande behov för människor och forskning av Goldberg et al. (2002) visar på att engagemang i aktiviteter är avgörande för hälsa och välbefinnande. Åldrandet, som ofta åtföljs av sjukdomar och minskad kapacitet som till exempel nedsatt balans och sämre kroppsstyrka kan påverka möjligheten att engagera sig i dagliga aktiviteter (Vermeulen et al., 2011; Vik et al., 2007). Men trots det uttrycker äldre personer med nedsatta förmågor en önskan om att bo kvar i sina egna hem. Äldre personers egna upplevelser och erfarenheter av sitt hem är därför av stor betydelse när det kommer till beslut om boende och eventuellt stöd i hemmiljön (Roy et al., 2018). I litteraturen delas äldre personer oftast in i kategorierna ”*yngre äldre*” och ”*äldre äldre*” som omfattar personer i åldrarna 60–75 respektive 75 och uppåt (Ernst Bravell, 2013). Denna litteraturstudie berör därmed båda kategorierna när äldre personer nämns.

Enligt CMOP-E betraktas också bostaden som en del av miljön och den utgör basen för en mängd dagliga aktiviteter, så som matlagning, personlig vård, sociala tillställningar och fritidsaktiviteter (Hocking & Mace, 2017; Polatajko et al., 2013b). Begreppet *aktivitet* syftar på de vardagliga sysslor som människor utför och som ger livet mening och syfte. Aktiviteter innefattar det som människor behöver göra, vill göra och förväntas göra (Law et al., 2002; World Federation of Occupational Therapists [WFOT], 2012). Inom CMOP-E kategoriseras aktiviteter som *personlig vård*, *fritid* och *produktivitet*. Personlig vård innebär att hantera vardagliga behov och vårda kroppen, medan fritid innebär glädjefyllda aktiviteter och produktivitet involverar aktiviteter som bidrar till samhället. Görande omfattar därför allt som människor gör för att ta hand om sig själva, inklusive att njuta av livet och bidra till samhällets sociala och ekonomiska struktur (Polatajko et al., 2013b). Personkomponenten i CMOP-E består av en affektiv aspekt som relaterar till personens attityder, positiva och negativa värderingar och olika känslor. Den affektiva aspekten handlar om hur en person upplever och tolkar sina dagliga aktiviteter och omgivning (Polatajko et al., 2013b), så som betydelsen och upplevelsen av sitt hem.

### *Att åldras i hemmet*

I Sverige bor cirka 95% av de som är 60 år och äldre i ordinär bostad och det är vanligt att äldre personer bor i samma bostad i flera år (SCB, 2022). Till exempel har 20% av de som är 80 år och äldre bott över 50 år i sin nuvarande bostad. Vidare visar en studie att äldre personer generellt sett spenderar upp till 70% av sin tid i sina hem (Spalt et al., 2016), vilket även bidrar

till att hemmet blir en central plats för deras dagliga aktiviteter (Mahler et al., 2014). Majoriteten av äldre personer uttrycker att de vill åldras i sina hem och att de framför allt vill kunna bestämma var och hur de vill åldras (Gitlin, 2003; Wiles et al., 2012). Den nuvarande samhällstrenden i västvärlden är att stödja äldre så att de kan bo kvar i sina hem så länge som möjligt, vilket huvudsakligen påverkas av politiska beslut (Pani-Harreman et al., 2021; Wiles et al., 2012). Det engelska uttrycket ”*ageing-in-place*” används ofta i litteraturen och definieras som möjligheten att bo kvar hemma så länge som möjligt utan att behöva flytta (Grimmer et al., 2015). Konceptet att låta äldre personer åldras i sina hem grundar sig på idén att äldre bör få bo i en bekant miljö, vilket också bidrar till en positiv inverkan på deras välbefinnande (Pani-Harreman et al., 2021; Van Dijk et al., 2015). Det anses vara mindre kostsamt för samhället att äldre personer bor kvar i sina hem och genom att skapa åldersanpassade bostäder som främjar självständighet kan äldre människor bo kvar i sina hem längre (Aclan et al., 2023). Även i Sverige finns en politisk policy som uppmuntrar äldre personer att åldras i sina hem, den så kallade ”*Kvarboendepincipen*”. Policyn är en viktig hörnsten inom svensk äldrepolitik och är tänkt att underlätta för äldre personer att leva ett så självständigt liv som möjligt (Socialstyrelsen, 2007).

Forskning av Rowles (1983) samt Oswald och Wahl (2019) visar att hemmet inte bara är en fysisk plats, utan också en plats fylld av personliga och känslomässiga upplevelser som spelar en väsentlig roll i människors liv. Så som den emotionella anknytningen människor har till sina hem, där hemmet representerar sociala band, trygghet, bekantskap och en känsla av identitet (Wiles et al., 2012). Ibland används begreppen bostad och hem som synonymer, men enligt Rowles och Bernard (2013) definieras en bostad som den fysiska plats eller utrymme där människor bor, medan ett hem sträcker sig bortom den fysiska platsen för att inkludera känslomässiga och personliga betydelser av bostaden. Det är den emotionella och personliga koppling till platsen som omvandlar den enkla bostaden till ett hem (Rowles & Bernard, 2013). I litteraturstudien kommer därmed *hem/hemmet* användas som begrepp framöver.

## **Problemformulering**

Forskning belyser att äldre personer föredrar att bo kvar i sina ordinära bostäder (Oswald & Wahl, 2019) och att hemmet har stor betydelse för både yngre äldre och äldre äldre (Iwarsson et al., 2016; Rowles & Bernard, 2013). Dessutom visar en studie att äldre personer som engagerar sig i aktiviteter upplever bättre hälsa jämfört med dem som inte gör det (Bryant et al.,



2021). Därför är det viktigt att förstå hur upplevelsen av hemmet har betydelse för dagliga aktiviteter, vilket även kan påverka människors övergripande hälsa och välbefinnande. Denna kunskap är särskilt relevant för arbetsterapeuter som arbetar med äldre personer i ordinära bostäder för att öka förståelsen av sambandet mellan upplevelsen av hemmet och dess betydelse för dagliga aktiviteter.

## **Syfte**

Syftet med litteraturstudien är att sammanfatta befintlig forskning som belyser hur äldre personer upplever sina hem och dess betydelse för dagliga aktiviteter.

## **Metod**

### **Design**

Denna studie är en integrativ litteraturöversikt med en induktiv ansats för att bidra till en djupare förståelse av det aktuella ämnet och en översikt över kunskapsläget (Friberg, 2022). Litteraturöversikter kännetecknas av att skapa en översikt över kunskapsläget och sammanställa resultat från tidigare studier inom det valda problemområdet. En induktiv ansats innebär att data samlas in utan att utgå från en befintlig teori. En induktiv ansats gör det möjligt att dra slutsatser eller formulera hypoteser utifrån mönster och motiv som uppstått ur den insamlade datan (Forsberg & Wengström, 2016; Kristensson, 2014). En integrativ granskning är i sin tur en metod som tillåter en kombination av både kvalitativa och kvantitativa studier och bidrar till en mer djupare förståelse av det valda ämnet (Friberg, 2022).

### **Urvalskriterier**

I urvalet finns artiklar från databaserna CINAHL och PubMed. För att inkluderas i litteraturstudien skulle artiklarna uppfylla följande inklusionskriterier: originalartiklar, skrivna på engelska, ha etiskt godkännande, inkludera en population med en ålder av 60 år och äldre samt vara publicerade från år 2007 och framåt. Tidsgränsen valdes med hänsyn till att mycket forskning inom ämnet publicerats under den angivna perioden. Dessutom skulle inkluderade artiklar innehålla ämnesorden *”housing”*, *”older people”*, *”meaning of home”* eller *”perceived housing”* samt *”activities of daily living”*. Exklusionskriterierna omfattar litteraturöversikter, interventionsstudier och studier som inte inkluderar äldre i ett ordinarie boende. Exklusionskriterierna omfattar även studier som inte adresserar upplevelsen eller betydelsen av

hemmet i relation till dagliga aktiviteter samt studier som fokuserar på andra aspekter av hemmiljön, så som tillgänglighet.

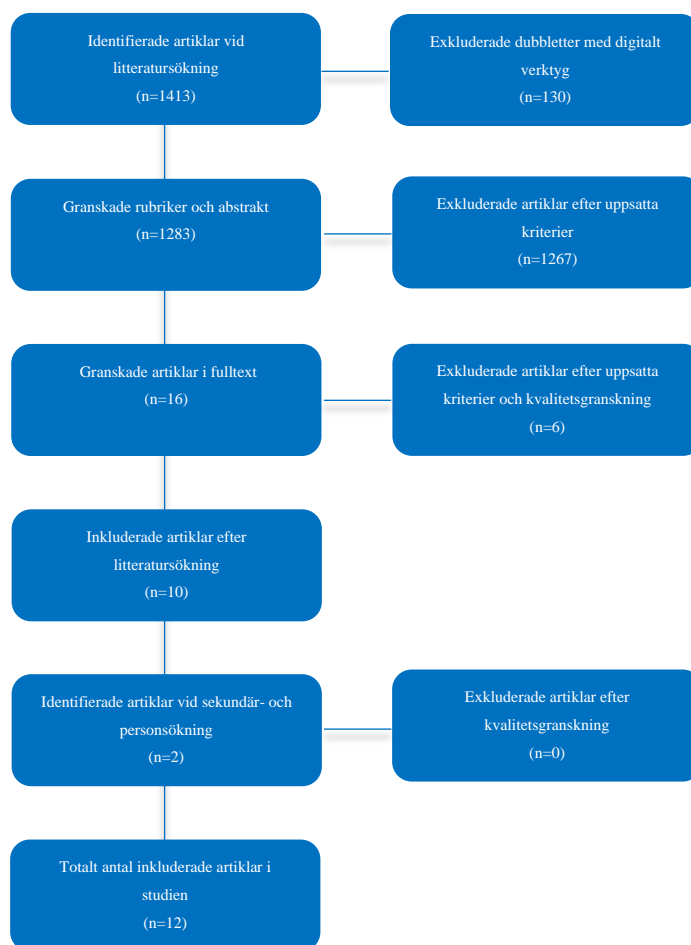
## **Litteratursökning**

Strukturerade litteratursökningar gjordes i databaserna CINAHL och PubMed, som är kända för sina omfattande resurser inom medicin, omvårdnad och hälsa (Östlundh, 2022). Litteratursökningarna innefattade synonymer av olika sökord i fritext samt i titel/abstrakt. Vissa av sökorden användes med hjälp av ämnesordlistorna CINAHL Subject Heading och PubMed Medical Subject Heading för att säkerställa enhetlig användning av termer och begrepp (se bilaga 1 och 2). Sökorden kombinerades även med de booleska sökoperatörerna AND och OR i databaserna i syfte att skapa blocksökningar för att få fram så relevant resultat som möjligt (Kristensson, 2014).

## **Urvalsprocess**

Litteratursökningarna resulterade i totalt 1413 artiklar. Det digitala granskningsverktyget Covidence (2014) användes därefter i urvalsprocessen för att få en strukturerad överblick över artiklarna samt sälla bort dubletter (n=130). I det första steget lästes alla titlar och abstrakt (n=1283) av båda författarna och utifrån uppsatta inklusions- och exklusionskriterier föll 1267 artiklar bort på grund av att de inte uppfyllde något av kriterierna. De återstående artiklarna (n=16) vars titel och abstrakt innehöll information om ordinärt boende, äldre människor, upplevelsen av hemmet och dagliga aktiviteter lästes därefter i fulltext för att säkerställa att de uppfyllde alla uppsatta inklusionskriterier. För alla inkluderade artiklar gjordes en kvalitetsgranskning med stöd av Fribergs (2022) granskningsmall som baserats på tretton frågor. Kvalitetsgranskningen utfördes för att för att kritiskt bedöma studiernas kvalitet och evidens. Granskningsmallen valdes då både kvalitativa och kvantitativa studier inkluderats i litteraturstudien. Frågorna tar bland annat upp om det finns någon teoretisk utgångspunkt, om det finns något syfte och om syftet är klart formulerat, om resultatet presenteras samt om det förs några etiska resonemang. Respektive fråga i granskningsmallen besvarades och poängsattes där positivt svar gav 1 poäng och negativt svar gav 0 poäng. Poängsumman divideras därefter med maxpoängen för granskningsmallen vilket gav en procentsats (Mårtensson & Fridlund, 2017). De artiklar som erhöll hög (>80%) eller medel (>60%) kvalitet inkluderades i studien (n=12). Efter att artiklarna lästs i fulltext och kvalitetsgranskats återstod

10 artiklar som uppfyllde inklusionskriterierna och kvalitetsgranskning. De artiklar (n=6) som sållades bort adresserade inte upplevelsen eller betydelsen av hemmet i relation till dagliga aktiviteter. Konsensusbeslut mellan författarna och handledaren resulterade i tillämpning av sekundär- och personsökning för att komplettera litteratursökningen (Östlundh, 2022). Detta innebär en genomgång av referenslistorna från de artiklar som redan inkluderats för att upptäcka fler studier eller genom att ta reda på om en författare gjort nyare forskning som är av intresse. Denna metod anses vara effektiv för att bredda omfånget av relevanta artiklar och förbättrar det slutgiltiga resultatet (Östlundh, 2022). Genom sekundär- och personsökning har två artiklar inkluderats i studien, artikel nummer sex och tolv (se bilaga 3). Totalt inkluderades tolv artiklar i denna litteraturstudie, varav fyra var från CINAHL, sex från PubMed och två från sekundär- och personsökning (se bilaga 1 och 2). Ett flödesschema skapades i syfte att få en överblick över urvalsprocessen och visas i Figur 1.



Figur 1. Flödesschema över urvalsprocessen

## **Dataanalys**

Analysprocessen genomfördes i olika steg där författarna utgick från Fribergs (2022) fyra analyssteg vid kvalitativ och kvantitativ forskning och Whittemore och Knafles (2005) tillvägagångssätt vid en integrativ granskning. En integrativ granskning innebär att studierna kodas, kategoriseras och summeras till en enad integrerad slutsats. De fyra stegen av Friberg (2022) består av att läsa igenom valda studier flera gånger, dokumentera studierna i en översiktstabell, söka efter likheter och skillnader i studierna och till sist göra en sammanställning av det som analyserats fram. Analysen tas ett steg längre med hjälp av Whittemore och Knafles (2005) tillvägagångssätt och resultaten kan på så sätt tolkas på ett djupare plan. Inledningsvis lästes alla de tolv valda artiklarna för att skapa en förståelse för innehållet samt sammanfatta artiklarna. När artiklarna sammanfattades reducerades också data, vilket innebar att text som var relevant utifrån syftet plockades ut i ett enskilt dokument.

Det andra steget syftade till att dokumentera den sammanfattande informationen i olika kategorier: titel, författare, årtal, land, syfte, metod och resultat i en översiktstabell (se bilaga 3). I det tredje steget jämfördes resultaten i studierna, det vill säga dess likheter och skillnader samt att återkommande teman och mönster identifierades. I samma steg användes triangulering för att verifiera och stärka de identifierade mönstren i data. Enligt Kristensson (2014) innebär triangulering att minst två personer gemensamt analyserar och tolkar data. Författarna tolkade och drog slutsatser utifrån de olika resultaten från de studier som inkluderats, med målsättningen att skapa en enhetlig förståelse. En kategorisering av studierna genomfördes utefter studiernas innehåll och de studier som behandlade liknande ämne eller fenomen hamnade under samma rubrik i ett enskilt dokument. Detta möjliggjorde en strukturerad analys där identifierade gemensamma likheter, skillnader och mönster mellan de olika studierna tydliggjordes. I det sista och fjärde steget förfinades och sammanställdes studierna under olika kategorier.

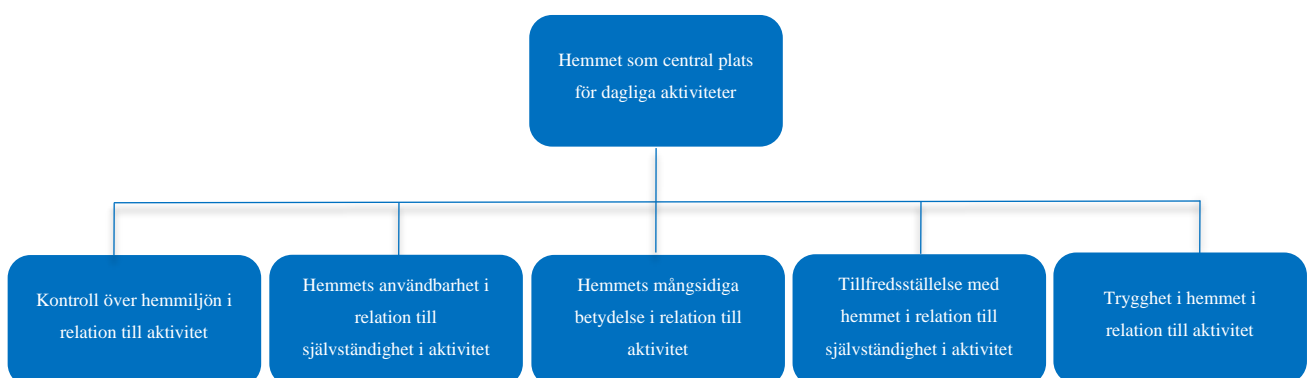
## **Forskningsetiska avvägningar**

Vid datainsamlingen var det nödvändigt att granska artiklar och ta ställning till forskningsetiska frågeställningar för att bedöma om studierna är etiskt försvarbara (Kristensson, 2014). Etik inom forskning för människor ska följa de riktlinjer som fastställts i Helsingforsdeklarationen från 1964 av World Medical Association (WMA, 2022). Denna deklaration omfattar

forskningsetiska principer som bland annat betonar deltagarnas självbestämmande samt rätten till information och integritet. Inom forskning som inkluderar människor krävs det alltid en etisk granskning och ett godkännande av en etisk kommitté (Kristensson, 2014; Forsberg & Wengström, 2016). Därför har enbart artiklar med etiskt tillstånd inkluderats i denna litteraturstudie.

## Resultat

Denna litteraturstudie inkluderar tolv vetenskapliga artiklar som genomfördes och baserades på data från Sverige, Lettland, Tyskland, Storbritannien och Ungern där studierna är publicerade mellan åren 2007–2019. Tre av studierna hade kvalitativ metodik och nio kvantitativ metodik. De flesta studierna adresserar den generella åldrande befolkningen medan en studie fokuserar på en Parkinsonspecifik population (Nilsson et al., 2016). Av de nio kvantitativa studierna var åtta genomförda inom ramen för forskningsprojektet ENABLE-AGE (Enabling Autonomy, Participation, and Well-being in Old Age) som koordinerades av Lunds universitet. Vidare hade de kvantitativa studierna i denna litteraturstudie gjort intervjuer och observationer samt använt enkäter för datainsamling, till exempel Meaning of Home Questionnaire (MOH) och Housing-related Control Beliefs Questionnaire (HCQ). Resultatet från de tolv inkluderade artiklarna har sammanfattats i en huvudkategori med fem tillhörande underkategorier som besvarar syftet och visas i Figur 2. Huvudkategorin som framkom var ”*Hemmet som central plats för dagliga aktiviteter*” samt underkategorierna ”*Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet*”, ”*Hemmets användbarhet i relation till självständighet i aktivitet*”, ”*Hemmets mångsidiga betydelse i relation till aktivitet*”, ”*Tillfredsställelse med hemmet i relation till självständighet i aktivitet*” samt ”*Trygghet i hemmet i relation till aktivitet*”.



Figur 2. Identifierad huvudkategori med tillhörande underkategorier

## **Hemmet som central plats för dagliga aktiviteter**

Hemmet anses vara en central och betydelsefull plats för äldre personer eftersom det är den plats där de utför sina dagliga aktiviteter (Dahlin-Ivanoff et al., 2007; Haak et al., 2007; Kylén et al., 2019). Utifrån funna mönster och teman innehåller därmed denna övergripande huvudkategori fem underkategorier om olika aspekter av hur äldre upplever sitt hem i relation till deras dagliga aktiviteter.

### *Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet*

Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet togs upp av åtta studier (Ekström et al., 2016; Gefanaite et al., 2019; Granbom et al., 2014; Haak et al., 2007; Iwarsson et al., 2007; Nilsson et al., 2016; Oswald et al., 2007b; Tomsone et al., 2013). Tre studier betonade självständighet i relation till kontroll över hemmiljön och visade att de deltagare i åldrarna 67–89 som var beroende av hjälp i sina dagliga aktiviteter tenderade att ha en högre tro på extern kontroll över sin hemmiljö jämfört med de som var självständiga. Det vill säga att deltagare med låg tro på extern kontroll över sin hemmiljö var mer självständiga i sina dagliga aktiviteter, vilket också delvis påverkades av hur tillgängligt deras hem var (Gefanaite et al., 2019; Oswald et al., 2007b; Tomsone et al., 2013;). I en studie jämfördes två åldersgrupper, med en medelålder av 68 respektive 84 år, där den äldre åldersgruppen hade en högre tro på extern kontroll över hemmiljön jämfört med den yngre. Det fanns också en signifikant skillnad mellan åldersgrupperna gällande självständighet i dagliga aktiviteter, det vill säga att den äldre åldersgruppen var mer beroende av hjälp i dagliga aktiviteter än den yngre (Ekström et al., 2016).

I en av studierna uttryckte deltagarna att de värdesatte sin förmåga att kunna fatta beslut om sina dagliga aktiviteter i hemmet för att upprätthålla självständighet och frihet. Deltagarna såg negativt på att vara beroende av andra och värnade om självständighet i aktivitet och kontroll över sin egen hemmiljö (Haak et al., 2007). Samtidigt visade en annan studie att tro på kontroll över hemmiljön var viktig både för deltagare som behövde hjälp med sina dagliga aktiviteter och för de som var självständiga. Tro på kontroll över hemmiljön påverkade deras livstillfredsställelse och hälsa och en bristande känslan av tro på kontroll över hemmiljön hade en negativ effekt på livstillfredsställelse och hälsa för de som var i behov av hjälp i sina dagliga aktiviteter. Medan en stark känsla av tro på kontroll över hemmiljön hade en positiv inverkan på livstillfredsställelse och hälsa för de som var självständiga i sina dagliga aktiviteter (Iwarsson

et al., 2007). Vidare visade det sig att hög tro på extern kontroll över hemmiljön och svårigheter med vissa dagliga aktiviteter, till exempel matlagning och städning, var relaterad till ökad sannolikhet för flytt från ordinärt boende till särskilt boende för deltagare i åldrarna 80–89 (Granbom et al., 2014). En studie med personer som åldras med Parkinsons sjukdom visade även att tron på kontroll över hemmiljön var associerad med fysisk funktionsnedsättning och begränsningar i dagliga aktiviteter. Det vill säga att personer med Parkinsons sjukdom som har problem i de dagliga aktiviteterna hade en lägre tro på sin egen förmåga till kontroll över hemmiljö och var mer beroende av externa faktorer, till exempel betydelsefulla andra eller tron på ödet (Nilsson et al., 2016).

### *Hemmets användbarhet i relation till självständighet i aktivitet*

Hälften av studierna adresserade användbarhet i hemmet i relation till dagliga aktiviteter (Dahlin-Ivanoff et al., 2007; Haak et al., 2007; Kylén et al., 2019; Löfqvist et al., 2017; Oswald et al. 2007a; Tomsone et al., 2013). En av studierna visade att deltagare som var mer självständiga i dagliga aktiviteter hade ett mer användbart hem än de som behövde hjälp i de dagliga aktiviteterna (Tomsone et al., 2013). I en studie beskrev deltagarna att hemmet stod för funktionalitet samt användbarhet och att det var en nödvändig förutsättning för att klara sig självständigt (Dahlin-Ivanoff et al., 2007). Deltagare i åldrarna 67–89 betonade även att hemmet blir mer användbart om det är anpassat utefter egna behov (Dahlin-Ivanoff et al., 2007; Kylén et al., 2019). En annan studie med fokus på personer mellan 75–89 år visade att hemmet var mer användbart i relation till deras dagliga aktiviteter om de bodde i tillgängliga hem (Oswald et al., 2007a). I ytterligare en studie visades det att nivån av självständighet påverkade hur deltagare i åldrarna 80–89 tänkte om hemmet. För deltagare som var beroende av hjälp i sina dagliga aktiviteter, både i P-ADL och I-ADL, och för de som var självständiga, var användbarheten i hemmet signifikant korrelerad med livstillfredsställelse (Iwarsson et al., 2007).

### *Hemmets mångsidiga betydelse i relation till aktivitet*

Fyra studier rapporterade att hemmet har en stor betydelse för äldre personer (Dahlin-Ivanoff et al., 2007; Ekström et al., 2016; Haak et al., 2007; Kylén et al., 2019). Två studier betonade att hemmet symboliserade att leva utefter egna villkor och möjligheten utöva aktiviteter på eget vis. Det som var viktigt för deltagarna var möjligheten att själv bestämma över aktiviteter och rutiner i hemmet. Det handlade om att kunna styra när och hur olika aktiviteter skulle utföras,

vilket var avgörande för deras upplevelse av självständighet (Dahlin-Ivanoff et al., 2007; Haak et al., 2007). Deltagarna hade även en stark känslomässig anknytning till sina hem och ville inte att något skulle förändras som gjorde att de inte längre kunde vara självständiga (Haak et al., 2007). När två äldre åldersgrupper jämfördes i en studie visade resultatet på skillnader i fysiska och sociala aspekter relaterat till hemmets betydelse. Den yngre åldersgruppen rapporterade att hemmet var mindre betydelsefullt relaterat till fysiska aspekter, medan sociala aspekter värderades högre. Det vill säga att de såg hemmet som en social plats för kontakt med vänner jämfört med den äldre åldersgruppen. Den äldre åldersgruppen värderade de fysiska och känslomässiga aspekterna av hemmet mer än de sociala (Ekström et al., 2016).

En studie indikerade att hemmet gradvis blev viktigare efter pensioneringen. Upplevelsen av hemmet var starkt kopplad till att utföra olika dagliga aktiviteter och när arbetet inte längre var en del av livet förändrades upplevelsen av hemmet till en meningsfull plats. Att vara pensionerad gjorde det möjligt för deltagarna att påbörja nya projekt eller utföra aktiviteter som hade försummats på grund av det tidigare arbetet. Det kunde vara aktiviteter som träarbete, stickning eller att spendera mer tid i trädgården. Deltagarna uttryckte också att hemmet var en viktig social miljö, men inte bara för att tillbringa tid med familj och vänner, utan också för att upprätthålla en känsla av mening efter pensioneringen. De betonade fördelarna med att utföra gemensamma aktiviteter med andra för att förebygga ensamhet men också för att ha något att se framemot (Kylén et al., 2019).

### *Tillfredställelse med hemmet i relation till självständighet i aktivitet*

Tre studier beskrev tillfredställelsen med hemmet i relation till dagliga aktiviteter, varav två studier visade att tillfredställelsen med sitt hem var relaterad till självständighet i dagliga aktiviteter för personer över 80 år (Haak et al., 2007; Oswald et al., 2007a). I den ena studien, fanns en signifikant korrelation mellan tillfredställelse med hemmet och självständighet i dagliga aktiviteter (Oswald et al., 2007a). Vidare beskrev deltagarna i den andra studien att hemmet var en symbol för självständighet, och när de var nöjda och tillfredsställda med sitt hem upplevde de ofta sig själva som självständiga (Haak et al., 2007). Jämfört med ovannämnda studier visade resultaten från den tredje studien att deltagarna i åldrarna 75–89 var tillfredsställda med sitt hem oavsett om de var självständiga eller behövde hjälp med sina dagliga aktiviteter (Tomsone et al., 2013).



## *Trygghet i hemmet i relation till aktivitet*

Tre studier beskrev trygghet i relation till hemmet. Av dessa adresserade två kvalitativa studier den sociala kontakten och den ömsesidiga hjälpen i aktiviteter från grannar och att det spelade en betydande roll för den upplevda tryggheten i hemmet hos deltagarna (Dahlin-Ivanoff et al., 2007; Kylén et al., 2019). Dessutom ansågs hjälpen från grannarna som något självklart och en strategi för att säkerställa ett nätverk för att möta framtida behov av hjälp i aktiviteter om de skulle uppstå (Kylén et al., 2019). Något annat som också bidrog till att upplevd trygghet i hemmet var att deltagarna mellan 80–90 år rapporterade det var viktigt att bo i ett hem som mötte deras behov ju äldre de blev (Dahlin-Ivanoff et al., 2007; Löfqvist et al., 2017). Trygghet för deltagarna innebar även att vara inom hemmets fyra väggar och att ha tillgång till personliga saker (Dahlin-Ivanoff et al., 2007).

## **Diskussion**

### **Resultatdiskussion**

Syftet med litteraturstudien var att sammanfatta befintlig forskning som belyser hur äldre personer upplever sina hem och dess betydelse för dagliga aktiviteter. Analysen av resultatet bildade en huvudkategori med fem tillhörande underkategorier där olika aspekter av hur hemmet upplevs i relation till dagliga aktiviteter identifierades. Resultatet belyser olika upplevda aspekter av hemmet i form av *kontroll*, *användbarhet*, *hemmets betydelse*, *tillfredsställelse* och *trygghet*. Underkategorierna har en viss likhet med en miljögerontologisk modell av Oswald och kollegor (2006) som benämns som *Perceived Housing*. Modellen omfattar fyra domäner som benämns som *"satisfaction"*, *"usability"*, *"meaning of home"* och *"housing-related control beliefs"*. Modellen *Perceived housing* har sin grund i psykologisk teori om beteende i relation till miljön för äldre personer och saknar ett aktivitetsperspektiv. Detta perspektiv, som utgör en stor del av arbetsterapi, är betydelsefullt då det belyser vikten av engagemang i olika aktiviteter vilket också är ett grundläggande mänskligt behov (Polatajko et al., 2013b).

Litteraturoversikten visar att det finns en dynamisk interaktion mellan person, miljö och aktivitet inom ramarna för CMOP-E. Dels genom att den affektiva aspekten i CMOP-E är den aspekt som relaterar till hur en person upplever sitt hem, den fysiska aspekten den aspekt som relaterar till bostaden och de tre olika aktivitetsaspekterna de aspekter som relaterar till en persons dagliga aktiviteter (Polatajko et al., 2013b). Utifrån CMOP-E fångas alla tre perspektiv

in i resultatet och detta framhävs genom att fynden i underkategorierna visar att det finns många olika aspekter av hur äldre personer upplever sina hem i relation till deras dagliga aktiviteter. De inkluderade studierna har främst fokuserat på utförandeperspektivet och självständighet när det gäller aktiviteter. Andra perspektiv på aktivitet, så som engagemang i aktivitet som lyfts i CMOP-E (Polatajko et al., 2013b), har inte fått tillräcklig uppmärksamhet eller tas inte upp alls. Att endast två perspektiv betonas i studierna utgör en brist och det är viktigt att utforska fler perspektiv på aktivitet för att få en bredare förståelse.

Många artiklar i denna litteraturstudie adresserar ”*kontroll över hemmiljön i relation till aktiviteter*” för äldre människor. Oswald och kollegor (2006) beskriver det närliggande konceptet ”*housing-related control beliefs*” som antingen handlar om tron på sin egen förmåga eller att förlita sig på externa faktorer så som betydelsefulla andra eller ödet när det gäller att kontrollera och påverka olika aspekter av sin hemmiljö. De inkluderade studierna tar främst upp tron på extern kontroll, det vill säga att en person förlitar sig på betydelsefulla andra eller ödet i relation till sitt hem. Inom gerontologin och psykologin finns mycket forskning om fenomenet, men endast vagt relaterat till arbetsterapi. Delar av litteraturstudiens resultat talar för att äldre personer med låg tro på extern kontroll över sin hemmiljö är mer självständiga i dagliga aktiviteter och att de värnar om sin självständighet. De ser negativt på att vara beroende av andra och rapporterar att en stark känsla av tro på kontroll över hemmiljön bidrar till en positiv inverkan på livstillfredsställelse och hälsa (Haak et al., 2007; Iwarsson et al., 2007; Oswald et al., 2007b). Detta tyder på att när äldre människor känner en stark känsla av tro på kontroll över sin hemmiljö, och inte förlitar sig på externa faktorer så som betydelsefulla andra eller ödet, bidrar det till självständighet och en positiv inverkan på hälsan. Oswald et al. (2003) bekräftar även detta i sin studie med deltagare i åldrarna 66–91. Med åldern blir tron på kontroll över hemmiljön viktigare och att sträva efter kontroll relaterat till hemmet har visat sig vara kopplat till bibehållen självständighet och välbefinnande (Oswald et al., 2003).

Sett ur ett annat perspektiv kan tro på kontroll över hemmiljön även förväntas påverka beslut om framtida boende (Oswald et al., 2006). Detta belyser även Granbom et al. (2014) där hon och kollegor förklarar att hög tro på externa faktorer i relation till hemmiljön är relaterat till ökad sannolikhet för flytt från ordinärt boende till särskilt boende. En ökad kunskap om betydelsen av tro på kontroll över hemmiljön för äldres välbefinnande och självständighet kan i sin tur vägleda arbetsterapeuter i mötet med äldre personer i deras hemmiljö.

Ett annat resultat som identifierats i litteraturstudien är *”trygghet i hemmet i relation till aktiviteter”*. Denna aspekt finns inte med i tidigare nämnd miljögerontologisk modell (Oswald et al., 2006) eller i den arbetsterapeutiska modellen CMOP-E (Polatajko et al., 2013b). Trygghet i hemmet visar sig värderas högt av deltagare i tre studier, då de betonar att hjälpen i aktiviteter från grannar spelar en betydande roll för den upplevda tryggheten i hemmet. Deltagarna anser också att hjälpen från grannarna är något självklart och en strategi för att säkerställa ett nätverk för att möta framtida behov av hjälp i aktiviteter (Dahlin-Ivanoff et al., 2007; Kylén et al., 2019). Trygghet som fenomen är ett beforskat område inom gerontologin och är ett av flera viktiga bostadskriterier för äldre personer och en aspekt som blir viktigare med åldern, enligt två studier med deltagare i åldrarna 60–90 (Gibson et al., 2023; Löfqvist et al., 2017). Men resultatet i denna litteraturstudie visar också på att en del äldre verkar basera sin trygghet på andra människor, vilket kan indikera på en hög tro på extern kontroll, alltså att förlita sig på betydelsefulla andra när det gäller att kontrollera och påverka olika aspekter av sin hemmiljö (Oswald et al., 2006). Baserat på resultatet i denna litteraturstudie kan därför ett beroende av andra ses som ett sätt att skapa trygghet i hemmet, vilket samtidigt kan innebära en nedsatt självständighet i aktiviteter och en begränsning att hantera situationer i hemmet på egen hand. Dock krävs vidare forskning för att verifiera och bekräfta detta fenomen och dess relevans för arbetsterapi.

Sammanfattningsvis ger resultaten om *”kontroll över hemmiljön i relation till aktiviteter”* och *”trygghet i hemmet i relation till aktiviteter”* insikter om äldres upplevelser och behov i relation till hemmet. Det kan ge arbetsterapeuter en förståelse för hur äldre människor faktiskt upplever sitt hem och dess betydelse för dagliga aktiviteter. Vilket också Dahlin-Ivanoff et al. (2007) bekräftar i sin studie tillsammans med kollegor genom att förklara att hemmet är en del av miljön som påverkar betydelsen och valet av aktiviteter. Resultaten i litteraturstudien visar även att äldre människor, oavsett ålder, inte utgör en homogen grupp när det kommer till deras upplevelse av hemmet. Eftersom studierna som inkluderats i denna litteraturstudie fokuserar på flera olika subgrupper av äldre personer blir det tydligt att det inte finns en definition av hur ett hem ska eller kommer uppfattas av äldre människor i olika åldrar.

## **Metoddiskussion**

Syftet med studien var att sammanfatta befintlig forskning och en litteraturoversikt med integrativ metod valdes för att besvara syftet. Eftersom författarna ville inkludera studier med både kvalitativ samt kvantitativ metodik beslutades det att en integrativ litteraturoversikt

passade bäst samt möjliggjorde en djupare tolkning av resultatet för att ge en så bred bild som möjligt av forskningen och kunskapsläget inom området (Friberg, 2022). Författarna valde också att tillämpa en induktiv ansats, vilket möjliggjorde ett öppet förhållningssätt vid insamling av litteratur (Forsberg & Wengström, 2016). I litteraturstudien inkluderades tre kvalitativa och nio kvantitativa studier. Författarna anser att både kvalitativa och kvantitativa studier är nödvändiga för att det bidrar till en djupare förståelse och en mångsidig kunskap som inte fås genom endast kvalitativa eller kvantitativa studier.

De tolv studierna som inkluderades är genomförda och baserade på data från olika länder i Europa vilket anses vara en styrka i studien då det ger ett bredare perspektiv jämfört med om studierna enbart varit utförda i Sverige. Åtta studier är dock gjorda inom ramen för projektet ENABLE-AGE, där deltagare ingår i samma databas, vilket kan påverka tillförlitligheten. En överrepresentation av studier från ett specifikt projekt kan potentiellt minska generaliserbarheten av resultatet. Åldersgruppen 60 år och äldre valdes för att författarna anser att denna åldersgrupp kan ge värdefull information i de specifika upplevelserna, behoven och utmaningarna som äldre personer står inför när det gäller deras hem och dess påverkan på deras aktiviteter och välbefinnande. I studien av Nilsson et al. (2016) var åldrarna på deltagarna mellan 45–93 år, med en medelålder på 75 år och där få deltagare var yngre än 60 år. Detta kan ses som en svaghet i studien, men författarna valde att inkludera studien ändå tack vare relevansen för litteraturstudiens syfte.

Litteratursökningarna genomfördes i databaserna CINAHL och PubMed då de omfattar litteratur och studier om medicin, omvårdnad och hälsa. Databaserna ansågs därför av författarna som relevanta för studiens ämnesområde. Författarna valde att inte söka i fler databaser än de två ovannämnda då litteratursökningarna i respektive databas resulterade i totalt 1413 träffar, men begränsad tillgång till användbara artiklar som besvarade studiens syfte. Därför valde även författarna att tillämpa sekundär- och personsökning. Vid litteratursökningarna var det väsentligt att urskilja och likställa begrepp för att det skulle bli enklare att se om sökningarna resulterade i liknande artiklar i respektive databas. Sökorden användes därför med hjälp av ämnesordlistorna CINAHL Subject Heading och PubMed Medical Subject Heading för att säkerställa enhetlig användning av termer och begrepp. Sökorden i studien valdes även i syfte att få fram artiklar som berörde äldres upplevelser eller betydelsen av hemmet i relation dagliga aktiviteter. Vid de inledande sökningarna användes för få synonymer till vardera sökord och resulterade i alldeles för få användbara artiklar, cirka två

per databas. Vid de senare sökningarna utökades och användes flera synonymer till sökorden ”*perceived*”, ”*ageing in place*”, ”*ageing*”, ”*activities of daily living*” och ”*dwelling*” för att bredda sökningarna, vilket också ökade antalet träffar. Det resulterade dock i att flertalet träffar inte svarade på litteraturstudiens syfte. För att specificera sökningarna användes även titel/abstrakt-funktionen i respektive databas för att säkerställa att sökorden ”*perceived*”, ”*ageing*” och ”*dwelling*” (eller dess synonymer) fanns med i artiklarnas titel och abstrakt, vilket underlättade för författarna vid sällningen av artiklar.

Den specifika tidsgränsen från 2007 och framåt valdes med hänsyn till att den tidigare och befintliga forskningen inom ämnet är mest omfattande under den angivna perioden, vilket också syns i studiens översiktstabell (se bilaga 3). Författarna anser att det hade blivit mycket färre träffar och alternativ att använda sig av om tidsintervallet enbart hade varit 10 år bakåt. Detta på grund av att det inte finns tillräckligt många studier från 2014 och uppåt av relevans för denna studie, vilket också kan anses vara en svaghet då fokus ska ligga aktuell forskning. Enligt Kristensson (2014) är det av vikt att inkludera så aktuell litteratur som möjligt men i litteratursökningarna ansåg författarna att artiklar med lägre årtal och hög kvalitet vara av högre värde för litteraturstudien.

För att erhålla en konsekvent arbetsprocess dokumenterades tillvägagångssättet steg för steg i metoddelen i arbetet. Detta anses enligt författarna bidra till studiens tillförlitlighet. Författarna använde sig även av triangulering för att stärka resultatet och tillförlitligheten i studien. Friberg (2022) förklarar att när både kvalitativa och kvantitativa studier inkluderas i en litteraturöversikt blir det svårt att dra exakta jämförelser eftersom resultaten presenteras på olika sätt i respektive studie och enligt Kristensson (2014) innebär triangulering att två eller fler personer tillsammans analyserar och tolkar material och att det på så sätt inte riskeras att färgas av en enskild persons uppfattningar. Författarna är även medvetna om eventuell färgning i resultatets olika kategorier på grund av de liknande begrepp som framställs i modellen av Oswald et al. (2006). Under analysprocessen användes Fribergs (2022) granskningsmall för att utvärdera artiklarnas kvalitet. Flera av dem visade sig hålla hög kvalitet, vilket enligt författarna också är avgörande för studiens tillförlitlighet.

## Slutsats och implikationer

I litteraturstudien framkom det att äldre personer upplever sina hem som en central plats för dagliga aktiviteter och att upplevelsen av hemmet och dess betydelse för dagliga aktiviteter är en dynamisk interaktion mellan person, miljö och aktivitet. Studierna visade också att deltagarna upplever sina hem olika i relation till deras dagliga aktiviteter. Resultatet belyser olika upplevda aspekter av hemmet i form av *kontroll*, *användbarhet*, *hemmets betydelse*, *tillfredsställelse* och *trygghet*. Dessa aspekter tydliggör därmed att det inte finns en definition av hur ett hem ska eller kommer uppfattas av äldre människor i olika åldrar. Med denna sammanställda kunskap hoppas författarna att kunna bidra med ökad förståelse för sambandet mellan aspekter av upplevelse av hemmet och dess betydelse för dagliga aktiviteter.

Inom arbetsterapi adresseras hemmet som en viktig plats där aktiviteter utförs, men främst gällande de fysiska aspekterna. Kunskap om hur personer upplever sitt hem är inte lika känt inom arbetsterapi (Andersson, 2022), men skulle kunna vara av intresse för arbetsterapeuter som arbetar med äldre personer i ordinära bostäder för att förstå hur upplevelsen av hemmet är relaterat till dagliga aktiviteter. Kunskapen och medvetenheten gällande detta kan hjälpa arbetsterapeuter i det kliniska arbetet att förstå vilka interventioner äldre personer är redo att ta emot då tankarna och upplevelsen av hemmet är förknippat med dagliga aktiviteter. Författarna betonar dock vikten av att utöka forskningen för att undersöka hur människor i olika kulturella eller socioekonomiska kontexter upplever sitt hem och dess betydelse för dagliga aktiviteter.

## Referenser:

Aclan, R., George, S., Block, H., Lane, R., & Laver, K. (2023). Middle aged and older adult's perspectives of their own home environment: a review of qualitative studies and meta-synthesis. *BMC geriatrics*, 23(1), 707. <https://doi.org/10.1186/s12877-023-04279-1>

American Occupational Therapy Association. (2014). *Occupational therapy practice framework: Domain and process*. (3 uppl.). AOTA.

Andersson, N. (2022). *Housing Matters for People with Parkinson's disease. Accessibility, Meaning, Control and Activities of Daily Living*. [Doktorsavhandling, Lunds universitet]. [https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/127478163/Avhandling\\_Nilla\\_Andersson\\_WEB.pdf](https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/127478163/Avhandling_Nilla_Andersson_WEB.pdf)

Boverket. (16 maj 2023). *Allt fler 80+ i befolkningen*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/olika-grupper/aldre/>

Bravell Ernsth., M. (2013). Gerontologi – vad är det? I M. Ernsth Bravell (Red.), *Äldre och åldrande*. (2 uppl., s.19–42). Gleerups.

Bryant, L.L., Corbett, K.K., & Kutner, J.S. (2001). In their own words: a model of healthy aging. *Social science & medicine*, 53(7), 927–941. [https://doi.org/10.1016/s0277-9536\(00\)00392-0](https://doi.org/10.1016/s0277-9536(00)00392-0)

Covidence. (2014). *Covidence Systematic review tool* [Digitalt granskningsverktyg]. <https://www.covidence.org/>

\*Dahlin-Ivanoff, S., Haak, M., Fänge, A., & Iwarsson, S. (2007). The multiple meaning of home as experienced by very old Swedish people. *Scandinavian journal of occupational therapy*, 14(1), 25–32. <https://doi.org/10.1080/11038120601151714>

\*Ekström, H., Schmidt, S. M., & Iwarsson, S. (2016). Home and Health among different sub-groups of the ageing population: a comparison of two cohorts living in ordinary housing in Sweden. *BMC Geriatrics*, 16(1), 90. <https://doi.org/10.1186/s12877-016-0265-7>

Forsberg, C., & Wengström, Y. (2016). *Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. (4 uppl.). Natur & kultur.

Friberg, F. (2022). Att göra en litteraturoversikt av kvantitativ och kvalitativ forskning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats- vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. (4 uppl., s.185–200). Studentlitteratur.

\*Gefenaite, G., Björk, J., Schmidt M.S., Slaug, B., & Iwarsson, S. (2019). Associations among housing accessibility, housing-related control beliefs and independence in activities of daily living: a cross-sectional study among younger old in Sweden. *Journal of Housing and the Built Environment* 35(1) 867–877. <https://doi.org/10.1007/s10901-019-09717-4>

Gibson, A., Pope, N., Loeffler, D., Ratliff, S., & Engelhardt, E. (2023). Identifying Aging Adults' Housing Preferences: *An Age-Friendly Initiative*. *Journal of Gerontological Social Work*, 66(1), 43–63. <https://doi.org/10.1080/01634372.2022.2113490>

Gitlin, L. N. (2003). Conducting research on home environments: Lessons learned and new directions. *The Gerontologist*, 43(5), 628–637. <https://doi.org/10.1093/geront/43.5.628>

Goldberg B, Brintnell ES, & Goldberg J. (2002). The relationship between engagement in meaningful activities and quality of life in persons disabled by mental illness. *Occupational Therapy in Mental Health*, 18(2), 17–44. [https://doi.org/10.1300/j004v18n02\\_03](https://doi.org/10.1300/j004v18n02_03)

\*Granbom, M., Löfqvist, C., Horstmann, V., Haak, M., & Iwarsson, S. (2014). Relocation to ordinary or special housing in very old age: aspects of housing and health. *European journal of ageing*, 11(1), 55–65. <https://doi.org/10.1007/s10433-013-0287-3>

Grimmer, K., Kay, D., Foot, J., & Pastakia, K. (2015). Consumer views about aging-in-place. *Clinical interventions in aging*, 10(1), 1803–1811. <https://doi.org/10.2147/CIA.S90672>



\*Haak, M., Fänge, A., Iwarsson, S., & Dahlin, S. I. (2007). Home as a signification of independence and autonomy: experience among very old Swedish people. *Scandinavian journal of occupational therapy*, 14(1), 16–24. <https://doi.org/10.1080/11038120601024929>

Hocking, C., & Mace, J. (2017). Integrating justice with practice occupational science informing practice for occupational justice. I D. Sakellariou & N. Pollard (Red.), *Occupational therapies without borders: integrating justice with practice*. (2 uppl., s.228–236). Edinburgh: Elsevier.

\*Iwarsson, S., Horstmann, V., & Slaug, B. (2007). Housing matters in very old age - yet differently due to ADL dependence level differences. *Scandinavian journal of occupational therapy*, 14(1), 3–15. <https://doi.org/10.1080/11038120601094732>

Iwarsson, S., Löfqvist, C., Oswald, F., Slaug, B., Schmidt, S., Wahl, H.-W., Tomsone, S., Himmelsbach, I., & Haak, M. (2016). Synthesizing ENABLE-AGE Research Findings to Suggest Evidence-Based Home and Health Interventions. *Journal of Housing for the Elderly*, 30(3), 330–343. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1080/02763893.2016.1198742>

John, A., & White, Jr. (2019). Disability, community, culture and identity. I B. A. B. Schell & G. Gillen (Red.), *Willard & Spackman's Occupational Therapy*. (13 uppl., s.256–282). Wolters Kluwer.

Kristensson, J. (2014). *Handbok i uppsatsskrivande och forskningsmetodik för studenter inom hälso- och vårdvetenskap*. (1 uppl.). Natur & Kultur.

\*Kylén, M., Löfqvist, C., Haak, M., & Iwarsson, S. (2019). Meaning of home and health dynamics among younger older people in Sweden. *European journal of ageing*, 16(3), 305–315. <https://doi.org/10.1007/s10433-019-00501-5>

Law, M. (2002). Participation in the occupations of everyday life. *The American journal of occupational therapy: official publication of the American Occupational Therapy Association*, 56(6), 640–649. <https://doi.org/10.5014/ajot.56.6.640>

Law, M., Polatajko, H., Baptiste, S., & Townsend, E. (2002). Core Concepts of Occupational Therapy. I E.A. Townsend (Red.), *Enabling occupation: an occupational therapy perspective* (s.29–56). Ottawa: Canadian Association of Occupational Therapists.

\*Löfqvist, C., Tomsone, S., Iwarsson, S., Horstmann, V., & Haak, M. (2017). Changes in Home and Health over Nine Years among very Old People in Latvia - Results from the ENABLE-AGE Project. *Journal of cross-cultural gerontology*, 32(1), 17–29.

<https://doi.org/10.1007/s10823-016-9311-3>

Mahler, M., Sarvimäki, A., Clancy, A., Stenbock-Hult, B., Simonsen, N., Liveng, A., Zidén, L., Johannessen, A., & Hörder, H. (2014). Home as a health promotion setting for older adults. *Scandinavian journal of public health*, 42(15), 36–40.

<https://doi.org/10.1177/1403494814556648>

Mårtensson, J., & Fridlund, B. (2017). Vetenskaplig kvalitet i examensarbete. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod – från idé till examination inom omvårdnad*. (s.421–438). Studentlitteratur.

\*Nilsson, H. M., Ullén, S., Ekström, H., & Iwarsson, S. (2016). The association between indicators of health and housing in people with Parkinson's disease. *Parkinson's Disease. BMC geriatrics*, 16(1), 146. <https://doi.org/10.1186/s12877-016-0319-x>

Oswald, F., Schilling, O., Wahl, H.-W., Fänge, A., Sixsmith, J., & Iwarsson, S. (2006). Homeward bound: Introducing a four-domain model of perceived housing in very old age. *Journal of Environmental Psychology*, 26(3), 187-201.

<https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2006.07.002>

Oswald, F., & Wahl, H.-W. (2019). Physical Contexts and Behavioral Aging. *Oxford Research Encyclopedia of Psychology*.

<https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190236557.013.399>

Oswald, F., Wahl, H.-W., Martin, M., & Mollenkopf, H. (2003). Toward measuring proactivity in person-environment transactions in late adulthood: The housing-related control beliefs questionnaire. *Journal of Housing for the Elderly*, 17(1/2), 135–152.

[https://doi.org/10.1300/J081v17n01\\_10](https://doi.org/10.1300/J081v17n01_10)

\*Oswald, F., Wahl, H. W., Schilling, O., Nygren, C., Fänge, A., Sixsmith, A., Iwarsson, S. (2007a). Relationships between housing and healthy aging in very old age. *The Gerontologist*, 47(1), 96–107. <https://doi.org/10.1093/geront/47.1.96>

\*Oswald, F., Wahl, H. W., Schilling, O., & Iwarsson, S. (2007b). Housing-related control belief and independence in activities of daily living in very old age. *Scandinavian journal of occupational therapy*, 14(1), 33–43. <https://doi.org/10.1080/11038120601151615>

Pani-Harreman, K.E., Bours, G.J.J.W., Zander, I., Kempen, G.I.J.M., & van Duren, J.M.A. (2021). Definitions, key themes and aspects of ‘ageing in place’: a scoping review. *Ageing and Society*, 41(9), 2026–2059. <https://www.cambridge.org/core/journals/ageing-and-society/article/definitions-key-themes-and-aspects-of-ageing-in-place-a-scoping-review/91206401288CAB4E9AB97EDB5D479AB8>

Polatajko, J.H., Backman, C., Bapiste, S., Davis, J., Eftekhar, P., Harvey, A., Jarman, J., Krupa, T., Lin, N., Pentland, W., Rudman, L.D., Shaw, L., Amoroso, B., & Connor-Schisler, A. (2013a). Human occupation in context. I. E. A. Townsend & H. J. Polatajko (Red.), *Enabling occupation II: advancing an occupational therapy vision for health, well-being, & justice through occupation*. (2 uppl., s.37-62). Canadian Association of Occupational Therapist.

Polatajko, J.H., Davis, J., Stewart, D., Cantin, N., Amoroso, B., Purdie, L., & Zimmerman, D. (2013b). Specifying the domain of concern: Occupation as core. I. E. A. Townsend & H. J. Polatajko (Red.), *Enabling occupation II: advancing an occupational therapy vision for health, well-being, & justice through occupation*. (2 uppl., s.13–36). Canadian Association of Occupational Therapist.

Rigby, J.P., Trentham, B., & Letts, L. (2019). Modyfying performance contexts. I B. A. B. Schell & G. Gillen (Red.), *Willard & Spackman's Occupational Therapy*. (13 uppl., s.460–479). Wolters Kluwer.

Roy, N., Dubé, R., Després, C., Freitas, A., & Légaré, F. (2018). Choosing between staying at home or moving: A systematic review of factors influencing housing decisions among frail older adults. *PloS one*, 13(1), e0189266. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0189266>

Rowles, G. (1983). Place and personal identity in old age: Observations from Appalachia. *Journal of Environmental Psychology* 3(4), 299–313. [https://doi.org/10.1016/S0272-4944\(83\)80033-4](https://doi.org/10.1016/S0272-4944(83)80033-4)

Rowles, G., & Bernard, M. (2013). The meaning and significance of place in old age. I G. Rowles, & M. Bernard (Red.), *Environmental gerontology: Making meaningful places in old age* (s.3–24). New York, USA: Springer Publishing Company.

Socialstyrelsen. (2007). *Trappan mellan kvarboende och flytt – förutsättningar för äldre med rörelsehinder att bo kvar hemma* [Broschyr].  
[https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2007-123-20\\_200712320.pdf](https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2007-123-20_200712320.pdf)

Statistiska Centralbyrån. (2022). *Efter 60 En beskrivning av äldre i Sverige Demografiska rapporter*.  
[https://www.scb.se/contentassets/c4ac9fb5ad10451aab0885b7160de9b0/be0701\\_2022a01\\_br\\_be51br2202.pdf](https://www.scb.se/contentassets/c4ac9fb5ad10451aab0885b7160de9b0/be0701_2022a01_br_be51br2202.pdf)

Sveriges Arbetsterapeuter. (2018). *Etisk kod för arbetsterapeuter*.  
[https://www.arbetsterapeuterna.se/media/1461/etisk\\_kod\\_2018\\_webbversion.pdf](https://www.arbetsterapeuterna.se/media/1461/etisk_kod_2018_webbversion.pdf)

Spalt, E.W., Curl, C.L., Allen, R.W., Cohen, M., Adar, S.D., Stukovsky, K.H., Avol, E., Castro-Diehl, C., Nunn, C., Mancera-Cuevas, K., & Kaufman, J.D. (2016). Time-location patterns of a diverse population of older adults: the Multi-Ethnic Study of Atherosclerosis and Air Pollution (MESA Air). *Journal of exposure science & environmental epidemiology*, 26(4), 349–355. <https://doi.org/10.1038/jes.2015.29>

\*Tomsone, S., Horstmann, V., Oswald, F., & Iwarsson, S. (2013). Aspects of housing and perceived health among ADL independent and ADL dependent groups of older people in three national samples. *Aging clinical and experimental research*, 25(3), 317–328.  
<https://doi.org/10.1007/s40520-013-0050-9>

Van Dijk, H. M., Cramm, J. M., Van Exel, J., & Nieboer, A. P. (2015). The ideal neighbourhood for ageing in place as perceived by frail and non-frail community-dwelling

older people. *Ageing & Society*, 35(8), 1771–1795. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1017/S0144686X14000622>

Vermeulen, J., Neyens, J. C., van Rossum, E., Spreeuwenberg, M. D., & de Witte, L. P. (2011). Predicting ADL disability in community-dwelling elderly people using physical frailty indicators: a systematic review. *BMC geriatrics*, 11(1), 33. <https://doi.org/10.1186/1471-2318-11-33>

Vik K, Lilja M, & Nygård L. (2007). The influence of the environment on participation subsequent to rehabilitation as experienced by elderly people in Norway. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 14(2), 86–95. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1080/11038120600971047>

Whittemore, R., & Knafl, K. (2005). The integrative review: updated methodology. *Journal of advanced nursing*, 52(5), 546–553. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2005.03621.x>

Wiles, J. L., Leibing, A., Guberman, N., Reeve, J., & Allen, R. E. (2012). The meaning of "aging in place" to older people. *The Gerontologist*, 52(3), 357–366. <https://doi.org/10.1093/geront/gnr098>

World Federation of Occupational Therapists. (2012). *About occupational therapy: Definition "occupation."*. <https://wfot.org/about/about-occupational-therapy>

World Health Organization. (2024). *Ageing*. [https://www.who.int/health-topics/ageing#tab=tab\\_1](https://www.who.int/health-topics/ageing#tab=tab_1)

World Medical Association. (6 september 2022). *WMA declaration of Helsinki - ethical principles for medical research involving human subjects*. <https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinki-ethical-principles-for-medical-research-involving-human-subjects/>

Östlundh, L. (2022). Informationssökning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats- vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. (4 uppl., s.79–109). Studentlitteratur.

## Bilaga 1 (Sökschema)

	CINAHL	Begränsningar	Antal träffar	Lästa abstrakts	Lästa i fulltext	Granskade	Inkluderade i resultatet
S1	TI Perceived OR TI perception OR TI "meaning of" OR TI "sense of" OR TI attitude* OR TI satisfaction OR TI satisfied OR AB Perceived OR AB perception OR AB "meaning of" OR AB "sense of" OR AB attitude* OR AB satisfaction OR AB satisfied		481,075				
S2	MH "Aging in Place") OR MH "Community Living" OR MH "Assisted Living") OR MH "Home Environment" OR "Community living" OR "Community dwelling" OR "Living alone" OR "Living at home" OR "Aging in place" OR "Ageing in place" OR Home dwelling		53,563				
S3	TI Ageing OR TI Aging OR TI Elderly OR TI Senior* OR TI Older person* OR TI "Old* adult*" OR TI "Older older" OR TI "Younger older" OR AB Ageing OR AB Aging OR AB		1,089,058				

	Elderly OR AB Senior* OR AB Older person* OR AB "Old* adult*" OR AB "Older older" OR AB "Younger older" OR "Old age" OR MH "Aged+" OR MH "Aging+"						
S4	MH "Activities of Daily Living+" OR Leisure OR "Daily Living" OR "Everyday life" OR "Everyday activit*" OR "daily activit*" OR "Daily Occupation*" OR "Everyday Occupation*"		118,037				
S5	TI dwelling OR TI residential OR TI residence OR TI home* OR AB dwelling OR AB residential OR AB residence OR AB home* OR MH "Home Environment" OR MH "Housing"		279,562				
S6	S1 AND S2 AND S3 AND S4 AND S5		726				
S7	S6 AND LIMITERS	Years 2007–2024	601	591	6	6	4

Bilaga 2 (Sökschema)

	PubMed	Begränsningar	Antal träffar	Lästa abstrakts	Lästa i fulltext	Granskade	Inkluderade i resultatet
#1	Perceived [Title/Abstract] OR perception [Title/Abstract] OR "meaning of"[Title/Abstract] OR "sense of"[Title/Abstract] OR attitude*[Title/Abstract] OR satisfaction [Title/Abstract] OR satisfied [Title/Abstract]		898,400				
#2	Assisted Living OR "Community living" OR "Community dwelling" OR "Living alone" OR "Living at home" OR "Aging in place" OR "Ageing in place" OR Home dwelling OR "Independent Living"[Mesh] OR Home environment		109,927				
#3	Ageing [Title/Abstract] OR Aging [Title/Abstract] OR Elderly [Title/Abstract] OR Senior*[Title/Abstract] OR "Old age"[Title/Abstract] OR Older person*[Title/Abstract] OR "Old* adult*" [Title/Abstract] OR "Older older"[Title/Abstract] OR "Younger older"[Title/Abstract] OR "Aged"[Mesh] OR "Aging"[Mesh]		3,934,983				



#4	Leisure OR "Daily living" OR "Everyday life" OR "everyday activit*" OR "daily activit*" OR "daily occupation*" OR "everyday occupation*" OR "Activities of Daily Living"[Mesh]		466,716				
#5	Home [Title/Abstract] OR "Home Environment"[Mesh] OR "Housing"[Mesh]		325,230				
#6	#1 AND #2 AND #3 AND #4 AND #5		1,034				
#7	#6 AND LIMITERS	Years 2007–2024	812	692	10	10	6

### Bilaga 3 (Översiktstabell)

Nr	Författare	Artikelnamn	Årtal	Land	Syfte	Population (ålder/boende/sjukdom)	Metod	Resultat
1	Dahlin-Ivanoff, S., Haak, M., Fänge, A., & Iwarsson, S.	<b>“The multiple meaning of home as experienced by very old Swedish people”</b>	2007	Sverige	Syftet med studien var att utforska aspekter av betydelsen av hemmet för gamla ensamboende personer i Sverige	80–89 år  Bor i ordinärt boende	Kvalitativ grounded theory-metod  Datainsamling via intervjuer som analyserades för att generera i teorier  N= 40 n= 23 kvinnor n= 17 män	<i>Hemmets användbarhet i relation till självständighet i aktivitet</i>  Hemmet står för funktionalitet och användbarhet.  Nödvändig förutsättning för att kunna vara självständig.  <i>Trygghet i hemmet i relation till aktivitet</i>  Den sociala och ömsesidiga hjälpen från grannar spelade en viktig roll för den upplevda tryggheten i hemmet. Det var även viktigt att bo i ett hem som mötte individuella

								<p>behov vilket ökade känslan av trygghet.</p> <p><i>Hemmets mångsidiga betydelse i relation till aktivitet</i></p> <p>Hemmet är en central plats där de spenderar mycket tid. Hemmet innebär frihet att bestämma vilka aktiviteter som ska utföras och när.</p>
2	Kylén, M., Löfqvist, C., Haak, M., & Iwarsson, S.	<b>“Meaning of home and health dynamics among younger older people in Sweden”</b>	2019	Sverige	Syftet med studien var att öka förståelsen för dynamiken mellan betydelsen av hemmet och hälsa bland friska yngre äldre personer	67–70 år  Bor i ordinärt boende	<p>Kvalitativ metod</p> <p>Datansamling via semi-strukturerade intervjuer följt av deduktiv och induktiv analysmetod</p> <p>N= 13 n= 8 kvinnor n= 5 män</p>	<p><i>Hemmets användbarhet i relation till självständighet i aktivitet</i></p> <p>Hemmet kan göras mer användbart genom utrustning som uppfyller specifika individuella behov.</p> <p><i>Trygghet i hemmet i relation till aktivitet</i></p> <p>Den sociala och ömsesidiga hjälpen från grannar spelade en</p>

							<p>viktig roll för den upplevda tryggheten i hemmet. Deltagarna ansågs också att hjälpen från grannarna var en självklarhet och ett nätverk för att kunna få hjälp i aktiviteter vid framtida behov.</p> <p><i>Hemmets mångsidiga betydelse i relation till aktivitet</i></p> <p>Hemmet blir gradvis viktigare efter pensioneringen. Upplevelsen av hemmet var starkt kopplad till att utföra olika dagliga aktiviteter.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

3	Iwarsson, S., Horstmann, V., & Slaug, B.	<b>“Housing matters in very old age - yet differently due to ADL dependence level differences”</b>	2007	Sverige	Syftet med studien var att utforska om och hur olika aspekter av hemmet är relaterade till livstillfredsställelse och upplevd hälsa bland mycket gamla ensamboende personer i Sverige	80–89 år Bor i ordinärt boende	Tvärsnittsstudie Kvantitativ metod med utgångspunkt från projektet ENABLE-AGE  Datainsamling via enkäter och observationer, analys med regressions- och korrelationsanalyser  N= 387	<i>Hemmets användbarhet i relation till självständighet i aktivitet</i> Studien visade att för de som var beroende av hjälp i sina dagliga aktiviteter och för de som var självständiga var användbarheten i hemmet signifikant korrelerad med livstillfredsställelse.  <i>Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet</i> Tron på kontroll över hemmiljön var särskilt viktigt för äldre som behövde hjälp med dagliga aktiviteter men även för de som var självständiga, vilket hade en direkt inverkan på deras
---	--	--	------	---------	---	-----------------------------------	---	--

								livstillfredsställelse och hälsa.
4	Löfqvist, C., Tomsone, S., Iwarsson, S., Horstmann, V., & Haak, M.	<b>“Changes in Home and Health over Nine Years among very Old People in Latvia - Results from the ENABLE-AGE Project”</b>	2017	Lettland	Syftet med studie var att beskriva hur hemmiljön och aspekter av hälsa har förändrats under nio år mellan 2002 och 2011 för mycket gamla personer i Lettland	86–90 år  Bor i ordinärt boende	Kvantitativ metod med utgångspunkt från projektet ENABLE-AGE  Datainsamling genom strukturerad longitudinell undersökningsdesign med användning av enkäter och observationer  Genomförande av statistiska analyser för att undersöka samband och förändringar över tid  Deltagare som deltog under alla 9 år N= 59	<i>Hemmets användbarhet i relation till självständighet i aktivitet</i>  Med åren blev det viktigare för deltagarna att bo i en bostad som mötte deras behov.  <i>Trygghet i hemmet i relation till aktivitet</i>  Det var viktigt att bo i en bostad som mötte individuella behov vilket ökade känslan av trygghet.

5	Oswald, F., Wahl, H. W., Schilling, O., Nygren, C., Fänge, A., Sixsmith, A., Sixsmith, J., Széman, Z., Tomsone, S., & Iwarsson, S.	<b>“Relationships between housing and healthy aging in very old age”</b>	2007a	Sverige, Tyskland, Storbritanien, Ungern och Lettland	Syftet med studien var att undersöka förhållandet mellan aspekter av objektiv och upplevt boende och hälsosamt åldrande	75–89 år  Bor i ordinärt boende	Kvantitativ metod med utgångspunkt från projektet ENABLE-AGE  Datainsamling via enkäter och observationer. Datan analyserades med hjälp av kanonisk korrelationsanalys  N= 1918	<i>Tillfredsställelse med hemmet i relation till självständighet i aktivitet</i>  I studien fanns en signifikant korrelation mellan tillfredsställelse med hemmet och självständighet i dagliga aktiviteter.  <i>Hemmets användbarhet i relation till självständighet i aktivitet</i>  Studien belyste att hemmet är mer användbart i relation till deltagarnas dagliga aktiviteter om de bor i tillgängliga hem.
6	Gefenaite, G., Björk, J., Schmidt M.S., Slaug, B., & Iwarsson, S.	<b>“Associations among housing accessibility, housing-related control</b>	2019	Sverige	Syftet med studien var att undersöka hur kontroll över hemmiljön	67–70 år  Bor i ordinärt boende	Tvärsnittsstudie Kvantitativ metod med utgångspunkt från projektet GÅS (Gott Åldrande i Skåne)	<i>Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet</i>  Studien belyste att tron på kontroll över hemmiljön har en

		<b>beliefs and independence in activities of daily living: a cross-sectional study among younger old in Sweden”</b>			påverkar sambandet mellan tillgängligheten i bostaden och förmågan att utföra vardagliga aktiviteter hos yngre äldre		Datansamling via enkäter och observationer. Datan analyserades med hjälp av logistisk regressionsanalys  N= 366	medierande effekt på relationen mellan tillgänglighet i hemmet och självständighet i dagliga aktiviteter.
7	Granbom, M., Löfqvist, C., Horstmann, V., Haak, M., & Iwarsson, S.	<b>“Relocation to ordinary or special housing in very old age: aspects of housing and health”</b>	2014	Sverige	Syftet med studien var att undersöka vilka aspekter av hemmet och hälsa som förutsäger flytt till ordinärt eller särskilt boende bland äldre personer	80–89 år  Bor i ordinärt boende	Kvantitativ metod med utgångspunkt från projektet ENABLE-AGE  Datansamling via enkäter, intervjuer och observationer. Datan analyserades genom en regressionsanalys  N= 384	<i>Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet</i> Studien belyste att hög tro på extern kontroll över hemmiljön och svårigheter med dagliga aktiviteter, till exempel matlagning och städning, var relaterat till ökad sannolikhet för flytt till särskilt boende.



8	Haak, M., Fänge, A., Iwarsson, S., & Dahlin, S, I.	<b>“Home as a signification of independence and autonomy: experience among very old Swedish people”</b>	2007	Sverige	Syftet med studien var att utforska ensamstående äldres självständighet i hemmet	80–89 år Bor i ordinärt boende	<p>Kvalitativ grounded theory-metod med utgångspunkt från projektet ENABLE-AGE</p> <p>Datainsamling via intervjuer</p> <p>Datan analyserades med en jämförande-analys</p> <p>N= 40 n= 23 kvinnor n= 17 män</p>	<p><i>Tillfredsställelse med hemmet i relation till självständighet i aktivitet</i></p> <p>Hemmet ansågs vara en symbol för självständighet och när människor var nöjda och tillfredsställda med sin bostad upplevde de ofta sig själva som självständiga.</p> <p><i>Hemmets användbarhet i relation till självständighet i aktivitet</i></p> <p>En användbar bostad är viktig för att främja och bibehålla självständighet.</p> <p><i>Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet</i></p> <p>Deltagarna värdesatte sin förmåga att kunna</p>
---	--	---	------	---------	--	-----------------------------------	--	---

							<p>fatta beslut om sina dagliga aktiviteter i hemmet för att upprätthålla självständighet och frihet. Deltagarna såg negativt på att vara beroende av andra och värnade om självständighet i aktivitet och kontroll över sin egen hemmiljö</p> <p><i>Hemmets mångsidiga betydelse i relation till aktivitet</i></p> <p>Hemmet symboliserade att klara av vardagen på egen hand. Deltagarna hade en stark känslomässig anknytning till sina hem och för dem var det väldigt viktigt att kunna bestämma över sina egna aktiviteter.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

9	Nilsson, H., M., Ullén, S., Ekström, H., & Iwarsson, S.	<b>“The association between indicators of health and housing in people with Parkinson's disease”</b>	2016	Sverige	Syftet med studien var att undersöka sambandet mellan aspekter av hälsa och objektivt samt upplevt boende hos personer med Parkinsons sjukdom	45–93 år, medelålder 75 år  Bor i ordinärt boende  Parkinsons sjukdom	Kvantitativ metod  Datainsamling via enkäter och efterföljande hembesök med strukturerade intervjuer, observationer och kliniska bedömningar  Datan analyserades genom kanonisk korrelationsanalys  N= 231	<i>Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet</i> Studien visade att tron på kontroll över hemmiljön för personer som åldras med Parkinsons sjukdom är associerat med fysisk funktionsnedsättning och begränsningar i dagliga aktiviteter. De som hade problem med dagliga aktiviteter har en mindre tro på sin egen förmåga till kontroll över sin boendesituation och var mer beroende av externa faktorer.
10	Oswald, F., Wahl, H. W., Schilling, O., & Iwarsson, S.	<b>“Housing- related control belief and independence in activities of</b>	2007b	Sverige, Tyskland, Storbritan nien, Lettland och Ungern	Syftet med studien var att undersöka effekten av kontroll över hemmiljön i förhållande	75–89 år  Bor i ordinärt boende	Kvantitativ metod med utgångspunkt från projektet ENABLE-AGE	<i>Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet</i> De deltagare med låg extern kontroll över sin hemmiljö var mer

		<b>daily living in very old age”</b>			till tillgänglighet och självständighet i dagliga aktiviteter		Datansamling via enkäter och observationer  Datan analyserades genom en korrelationsanalys  N= 1918	självständiga i dagliga aktiviteter.
11	Tomsone, S., Horstmann, V., Oswald, F., & Iwarsson, S.	<b>“Aspects of housing and perceived health among ADL independent and ADL dependent groups of older people in three national samples”</b>	2013	Sverige, Tyskland och Lettland	Syftet med studien var att undersöka om och hur objektiva och upplevda aspekter av hemmet är relaterade till upplevd hälsa bland ADL-oberoende och ADL-beroende grupper av äldre ensamstående personer	75–89 år  Bor i ordinärt boende	Kvantitativ metod med utgångspunkt från ENABLE-AGE  Datansamling via enkäter och observationer vid hembesök gjorda av arbetsterapeuter  Datan analyserades genom korrelationsanalys och regressionsanalys med beskrivande statistik	<i>Tillfredsställelse med hemmet i relation till självständighet i aktivitet</i>  Oavsett om deltagarna var självständiga eller behövde hjälp med sina dagliga aktiviteter visade resultaten på att de ändå var tillfredsställda med sitt hem.  <i>Hemmets användbarhet i relation till självständighet i aktivitet</i>

							N= 1098	<p>Resultatet visade på att äldre som är beroende av hjälp i sina dagliga aktiviteter var användbarheten i hemmet sämre jämfört med de som var mer självständiga.</p> <p><i>Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet</i></p> <p>De deltagare som var beroende av hjälp i sina dagliga aktiviteter tenderade att ha en högre tro på extern kontroll över sin hemmiljö jämfört med de som var självständiga.</p>
12	Ekström, H., Schmidt, S. M., & Iwarsson, S.	<b>“Home and Health among different sub-groups of the ageing population: a</b>	2016	Sverige	Syftet med studien var att belysa hemmet och hälsans dynamik i	67–89 år  Bor i ordinärt boende	Tvärsnittsstudie Kvantitativ metod med jämförelse av två olika kohortstudier med utgångspunkt från	<p><i>Kontroll över hemmiljön i relation till aktivitet</i></p> <p>Den äldre åldersgruppen visade sig ha en högre tro på</p>

		<p><b>comparison of two cohorts living in ordinary housing in Sweden”</b></p>			<p>olika undergrupper av den äldre befolkningen genom en jämförelse mellan två kohortstudier</p>		<p>ENABLE-AGE projektet och Home and Health in the Third Age-projektet</p> <p>Datansamling via strukturerade intervjuer och observationer</p> <p>Data analyserades genom två statistiska metoder</p> <p>N= 768 n=371 i den yngre åldersgruppen n=397 i den äldre åldersgruppen</p>	<p>extern kontroll över sin hemmiljö jämfört med den yngre. En signifikant skillnad mellan åldersgrupperna visade också att den äldre åldersgruppen är mycket mer beroende av hjälp i dagliga aktiviteter jämfört med den yngre.</p> <p><i>Hemmets mångsidiga betydelse i relation till aktivitet</i></p> <p>Resultatet visade att de två åldersgrupperna rapporterade olika upplevelser av fysiska och sociala aspekter relaterat till hemmets betydelse.</p>
--	--	---	--	--	--	--	--	--